

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Екологічна етика»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність 061 Журналістика
Освітня програма «061 Журналістика»
Рік навчання 1, семестр 2
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 5
Мова викладання – українська

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

канд. юр. наук Чиж І. С.
is@nubip.edu.ua
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5228>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ (до 1000 друкованих знаків)

Навчальна дисципліна покликана розвивати еколого-етичну свідомість та еколого-етичний світогляд на основі історико-філософського досвіду взаємовідносин між людиною і природою, формувати свідому екологічну мотивацію, навички і моделі поведінки, безпечної для довкілля і здоров'я, спрямованої на реалізацію принципів стійкого розвитку, а також сприяти поглибленому усвідомленню майбутніми журналістами об'єктивності законів функціонування екосистем, необхідності збереження природного різноманіття; формувати почуття особистої причетності до виникнення і вирішення екологічних проблем; переконань у необхідності свідомого регулювання потреб і споживання; розвивати екологічно безпечну, компетентну взаємодію з природою; усвідомлено засвоїти знань, концепцій і теорій дисципліни як гуманістичної константи в практичній діяльності журналіста; сприяти формуванню гармонійної особистості журналіста й екоетично зорієнтованого громадянина України; набути здатності поширювати і пропагувати екологічну етику як актуальний спосіб сучасного життя. Програма реалізує компетентнісний підхід в освіті.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати задачі дослідницького та інноваційного характеру у сфері журналістики

загальні компетентності (ЗК):

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми.

СК04. Здатність управляти робочими та навчальними процесами у сфері журналістики, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

СК08. Здатність до широкого висвітлення екологічних питань і проблем як глобального, так і регіонального значення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН09. Проводити порівняльний аналіз законодавчої бази та діяльності окремих медіаінституцій України та країн Європейського Союзу.

ПРН11. Брати продуктивну участь у розробленні проєктів документів, що регламентують діяльність в усіх сферах журналістики, обґрунтовувати суспільну потребу в їх прийнятті, прогнозувати результати їх впливу на суспільство.

ПРН12. Розробляти та реалізовувати інноваційні та дослідницькі проєкти у сфері журналістики з урахуванням правових, соціальних, економічних та етичних аспектів

ПРН14. Розуміти наукові, правові та етичні аспекти екологічних проблем і

закономірностей, висвітлювати питання взаємодії сучасного суспільства з навколишнім середовищем.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції / практичні і)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1. СВІТОГЛЯДНЕ ПІДґРУНТЯ І ПАРАДИГМИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕТИКИ.				
Тема 1. Вступ до екологічної етики	2/2	Знати роль етики в розумінні та розв'язанні екологічних проблем, джерела екологічної етики. Характеризувати взаємозв'язок екоетики з іншими науками. Вивчити принципи екологічної етики, її структуру і функції.	Дискусія. Виконання самостійної роботи (в elearn)	10
Тема 2. Історія екологічної етики	2/2	Вивчити еколого-етичні уявлення у найдавніші часи. Розрізняти еколого-етичні уявлення в різні епохи і в різних країнах. Знати, як розвивалася екомораль й екоетики в Україні. Знати особливості глибинної екології, соціальної екології, етики дикої природи, екофемінізм тощо. Характеризувати екоектику ХХ ст. та екоетику в постіндустріальному суспільстві.	Виконання самостійної роботи (в elearn)	10
Тема 3. Основні філософські моделі екологічної етики і сучасні концепції	2/2	Знати основоположні принципи поведінки людини в природі. Розрізняти екоцентричну етику землі, біоекоцентричні моделі, екобіоцентричні моделі екологічної етики. Розуміти і пропагувати екоетичний ідеал.	Виконання самостійної роботи (в elearn)	10
Тема 4. Концепція сталого розвитку як нова парадигма розвитку суспільства	2/2	Розуміти вчення В.Вернадського про ноосферу як основа концепції сталого розвитку. Розуміти суть сталого розвитку, його цілі. Знати історію концепції сталого розвитку, принципи сталого розвитку. Характеризувати концепція сталого розвитку в Україні.	Виконання індивідуального завдання	10

Тема 5. Екологічна етика і народні традиції.	2/2	Характеризувати екофобні та екофільні народні традиції українців. Знати особливості культу тварин і рослин у різних культурах народів світу.	Подання практичної роботи (в elearn)	10
Тема 6. Екологічна етика та релігія	2/2	Розрізняти екоетичне ставлення до природи в основних релігіях світу (християнство, буддизм, індуїзм, юдаїзм, іслам, конфуціанство). Розуміти принцип неворожого ставлення до тварин як основний.		10
Тема 7. Екоетичне мислення і спосіб дій у глобалізованому світі	2/2	Витлумачувати взаємозв'язок між Цілями сталого розвитку та екологічним мисленням, еколо-гічною культурою і свідомістю. Сформувати екомислення, екокультуру, екоосвідомість. Знати загальні підходи до формування екологічного світогляду та мислення, способи формування і реалізації екомислення.	Виконання творчої роботи, виконання МКР	40
Модуль 2. ЕТИЧНІ КОНТЕКСТИ У ВЗАЄМОДІЇ З ПРИРОДОЮ. ЕКОБЕЗПЕКА				
Тема 8. Нормативно-правове забезпечення екологічної етики	2/2	Знати конституційні та правові засади екологічної етики в Україні. Характеризувати Кодекс екологічної етики (Хартія Землі). Розуміти державну екологічну політику України, знати нормативно-правову базу України.	Виконання самостійної роботи (в elearn)	5
Тема 9. Принципи і правила етичного ставлення до природи	2/2	Знати особливості екосистеми. Розуміти загальноетичні принципи, правила, мотиви ставлення до природи, цінності природи. Витлумачувати сучасні еколого-етичні проблеми та знати способи їх вирішення.	Тестування (в elearn)	5
Тема 10. Права природи	2/2	Дефініювати поняття «права природи». Розуміти принципи поваги прав природи та обмеження прав людини як основоположні в екологічній етиці. Обґрунтовувати права природи. Характеризувати історичні етапи охорони прав живої та неживої природи. Витлумачувати сучасні	Виконання самостійної роботи (в elearn)	10

		тенденції відстоювання прав живої та неживої природи.		
Тема 11. Права живої природи	2/2	Витлумачувати взаємозв'язок між неживою і живою природою. Знати права тварин, рослин і мікроорганізмів екоетичні принципи їхніх прав та еколого-правові аспекти поводження з тваринами. Висвітлювати права живої і неживої природи.	виконання творчої роботи	10
Тема 12. Природа як рекреаційний ресурс	2/2	Розуміти рекреаційний потенціал природи. Витлумачувати есте-тичне й етичне ставлення до природи. Практично застосовувати екологічну етику в охороні природи і природокористуванні. Знати співвідношення правової та етичної охорони флори і фауни.	дискусія	10
Тема 13. Екологічна етика та заповідна справа	2/2	Знати природоохоронні зони, основи заповідної справи. Розуміти «ресурсизм», антропо-центризм та екоцентризм у заповідній практиці. Витлумачувати взаємозв'язок естетики природи та екологічної етики.	Виконання самостійної роботи, тестування (в elearn)	10
Тема 14. Громадський екологічний рух	2/2	Знати основні громадські національні, регіональні екологічні рухи, організації. Розуміти антропоцентризм та екоцентризм у громадському русі за екологічну чистоту. Характеризувати різноманітність методів екологічної боротьби.	Виконання самостійної роботи, тестування (в elearn)	10
Тема 15. Міжнародна співпраця у сфері екоетики	2/2	Знати спеціалізовані міжнародні організації з охорони довкілля. Характеризувати Програму LIFE як інструмент ЄС для фінансування екологічних та кліматичних заходів, зокрема програму LIFE для України як спосіб усунення негативних	виконання творчої роботи, виконання МКР	40

		екологічних наслідків після російсько-української війни		
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, що їх студенти здають із порушенням термінів без поважних причин, викладач оцінює нижчою оцінкою. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) згідно з графіком консультацій.
Політика щодо академічної доброчесності:	Самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів. Списування під час самостійних, контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Самостійне виконання завдань та коректне оформлення покликань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей, зразків.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Рекомендовані джерела інформації

1. Борейко В. Є., Подобайло А. В. Екологічна етика. Київ : КНУ, 2004. 112 с.
2. Борейко В.Є., Пустовіт Н.А. Екологічна етика та гуманне ставлення до тварин і рослин : метод. посіб. для вчителів. К.: Логос, 2011. – 79 с.
3. Гандзюра В.П. Системний аналіз якості навколишнього середовища: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2020. 180 с. Режим доступу <https://biology.univ.kiev.ua/institute-activity/educational/kafedry/kafedra-ecology-and-zoology/biblioteka/2891-sistemnij-analiz-yakosti-navkolishnogo-seredovishcha.html>.
4. Гудков І. М. Радіоекологічний моніторинг: навч. посіб. / І. М. Гудков, В. О. Кашпаров, О. Ю. Паренюк. – Київ : Олді-плюс, 2019. – 188 с.
5. Екологія : навч.-метод. посіб. / Володимир Худоба, Юлія Чикайло. – Львів : ЛДУФК, 2016. – 92 с. Режим доступу <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/13395/1/%D0%AE.%20%D0%A7%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%2C%20%D0%92.%20%D0%A5%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D0%B0.pdf>.
6. Матвійчук О.Ю. Екологічна етика та економіка.- Луцьк, РВВ Луцького НТУ2014. 109с.
7. Основи біоетики та біобезпеки : підручник / О. М. Ковальова, В. М. Лісовий, Т. М. Амбросова, В. І. Смирнова. – Київ : Медицина, 2017. – 392 с.
8. Закон України “Про Загальнодержавну програму «Питна вода на 2006 – 2020 рр.»” 10 січ. 2005 р. № 2918-III. Відом. Верховної Ради України. 2005. № 15. Ст. 243.
9. Закон України “Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів” від 1 квіт. 2009 р. № 1221-VI. Уряд. кур’єр. 2009. 15 квіт. С. 12.

10. Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища” від 08. 02. 2006 р. № 2707-IV. Відом. Верховної Ради України. 2006. № 21. Ст. 170.
11. Закон України “Про Червону книгу України” від 7 лют. 2002 р. 5. № 434. Відом. Верховної Ради України. 2002. № 30. Ст. 201.
12. Закон України “Про зону надзвичайної екологічної ситуації” 13 лип. 2000 р. № 1908-III. Відом. Верховної Ради України. 2000. № 42. Ст. 348.
13. Постанова Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 груд. 1995 р. № 1062 «Про організацію виконання Монреальського протоколу по речовинах, що руйнують озоновий шар», та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України ” від 11 березня 2009 р. № 188. Уряд. кур’єр. 2009. 28 березня С. 11.
14. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених для фінансування заходів із захисту, відтворення та підвищення родючості ґрунтів” від 2 березня 2011 р. № 180. Уряд. кур’єр. 2011. 4 березня. С. 12.
15. Стратегія біорізноманіття ЄС до 2030 року: Повернення природи у наше життя. Звернення Комісії до Європейського Парламенту, Ради, Європейського Економічно-Соціального Комітету та Комітету Регіонів (неофіційний адаптований переклад українською) / пер. з англ. О. Осипенко; ред. та адапт. А. Куземко та ін. Чернівці : Друк Арт, 2020. 36 с.
16. Національна стратегія наближення (апроксимації) законодавства України до права ЄС у сфері охорони довкілля. Київ, 2015. URL: https://menr.gov.ua/files/docs/draft_NAS_FEB2015.pdf
17. Переклади актів acquis ЄС / Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/ yevropejska-integraciya/perekladi-aktiv-acquis-yes>
18. Переклади актів права ЄС / Євроінтеграційний портал. URL: <https://eu-ua.org/perekladyaktiv-acquis-communautaire-yes>
19. План дій «Україна – Європейський Союз» Європейська політика сусідства : схвалений Кабінетом Міністрів України 12 лютого 2005 р. та Радою з питань співробітництва між Україною і Європейським Союзом 21 лютого 2005 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_693
20. Імплементация в Україні Директиви ЄС про захист диких птахів. Аналітичний документ. – Ресурсно-аналітичний центр “Суспільство і довкілля”. 2016. <https://www.rac.org.ua/uploads/content/213/files/birdsdirectiveuafinal.pdf>
21. Бондар О. І. Основи біологічної та генетичної безпеки (екологічна складова) : навч. посіб. / О. І. Бондар, Л. П. Новосельська, Т. Г. Іващенко. – Херсон : Олді-плюс, 2019. – 396 с.
22. Залеський І.І., Клименко М.О. Екологія людини : Підручник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2005. – 288 с. (Альма-матер)
23. Перетворення нашого світу : Порядок денний в галузі сталого розвитку на період до 2030 року. Резолюція, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 25 вересня 2015 року. Режим доступу: http://www.sd4ua.org/wp-content/uploads/2015/02/SD_resolution_NY_2015.pdf
24. Школа екологічного вчинку : [навчальний посібник] / Н.А. Пустовіт, О.О. Колонькова, О.Л. Пруцакова – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 156 с.
25. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України <https://menr.gov.ua/>
26. <https://www.gnest.org/> Global Nest
27. <https://wwf.org/> Всесвітній фонд природи
28. <https://www.greenpeace.org/global/> Грінпіс
29. <https://www.eea.europa.eu/> Європейська агенція довкілля
30. <https://fsc.org/en> Лісова наглядова рада
31. <http://www.greencross.org.ua/> Міжнародний зелений хрест
32. <https://www.iucn.org/> Міжнародний союз охорони природи
33. <https://necu.org.ua/> Національний екологічний центр України
34. <http://www.guerrillagardening.org/> Партизанське садівництво
35. <http://vhemt.org/> Рух за добровільне вимирання людства
36. <http://www.zelenysvit.org.ua/> Українська екологічна асоціація «Зелений світ»
37. <http://www.ukrpryroda.org/> Українське товариство охорони природи
38. <https://www.iaea.org/newscenter/focus/chernobyl> Чорнобильський форум

39. https://ecoaction.org.ua/?gclid=Cj0KCQjwmdGYBhDRARIsABmSEeN7KrSKYcm8Hr_psIeMyh5TKWgWucKh38pZzGd7whuO-MseyQd7jHkaArs5EALw_wcB